

Terugblik en resultaten bewonersavond

Wonen in Crooswijk. Nu, in het verleden & in de toekomst

9 maart 2020

Locatie: Digtters, Linker Rottekade 292, Rotterdam
Datum: Dinsdag 18 februari 2020

1. Inleiding

Vernieuwing Crooswijk

Gemeente Rotterdam en de corporaties Havensteder en Woonstad Rotterdam willen aan de slag in Crooswijk. Een deel van de woningen is verouderd, en sociaal is het een van de zwakste buurten van Rotterdam. De gemeente reserveert daarom extra geld voor de openbare ruimte. Havensteder en Woonstad willen de kwaliteit van de woningen verbeteren.

Met bewoners en ondernemers

Het is van groot belang om de bewoners te betrekken bij het proces. Een langdurig proces, waarin gemeente en corporatie bouwen aan een relatie met de bewoners. Onderdeel hiervan was de bewonersavond op 18 februari 2020 met het thema Wonen. Met als doel: vergroten van de positieve betrokkenheid van bewoners en ondernemers bij ontwikkelingen in de wijk.

Toelichting programma

Het programma bestond uit twee delen:

- Deel 1: Een tentoonstelling met als titel "Crooswijk in verandering: vijf eeuwen wonen". Waarbij de geschiedenis van Crooswijk, van het ontstaan tot nu, aan bod komt.
- Deel 2: In gesprek: Een werksessie met behulp van de Wereldcafé methode waarbij we met Crooswijkers in gesprek gingen en input ophaalden over de vernieuwing van de wijk.

Een terugblik

De opkomst was groot en de sfeer goed, met circa 100 Crooswijkers, jong en oud.. Met koffie of thee konden mensen na binnenkomst de tentoonstelling te bekijken. Medewerkers van de gemeente en Havensteder en Woonstad waren aanwezig voor het geven van een toelichting of het beantwoorden van vragen.

Officiële opening tentoonstelling

Om 19.00 uur was de officiële opening van de tentoonstelling door de makers Melanie Samat, Dik Vuik, Sabine van Velzen en wethouder Barbara Kathmann. In een vraaggesprek vertelde wethouder Bas Kurvers over de stand van zaken en vernieuwingsplannen voor de wijk. En hoe bewoners de komende tijd worden betrokken en kunnen meedenken onder de noemer 'Crooswijkers in gesprek'. Verspreid door de ruimte lagen reactiekaartjes. Bewoners konden een kaartje invullen om hun ideeën mee te geven, als ze op de hoogte willen blijven of willen meedenken over Crooswijk.

In gesprek: wonen in Crooswijk

Tijdens het tweede deel van de avond gingen bewoners met elkaar in gesprek volgens de methodiek Wereldcafé. Onder leiding van een tafelleider bespraken zij in groepjes drie thema's:

- 1) Wat wil je behouden in Crooswijk?
- 2) Wat wil je veranderen in Crooswijk?
- 3) Wat is voor jou prettig wonen in Crooswijk?

Bij Wereldcafé vragen tafelleiders aan deelnemers om al hun wensen, ideeën en suggesties over het thema op te schrijven of tekenen op een papieren tafelkleed. Want: niet opgeschreven = niet meegenomen. De deelnemers rouleren na 20 minuten van tafel, zodat iedereen over elk thema zijn input kan leveren. Iedereen krijgt de gelegenheid om zijn of haar stem te laten horen. Hiermee wordt goed in kaart gebracht wat er leeft.

2. Dit vinden bewoners: een samenvatting

Wat willen bewoners behouden? Wat willen ze veranderen? En wat is voor hen prettig wonen in Crooswijk? Over deze vragen gingen bewoners met elkaar in gesprek. De sfeer was goed, de gesprekken constructief. Duidelijk is dat de meeste mensen - ondanks de ervaren problemen - zich thuis voelen en het beste willen voor de buurt.

Hieronder een samenvatting van de belangrijkste opbrengsten. In de bijlage staan per thema alle bijdragen van bewoners van deze avond uitgewerkt.

Veranderen in Crooswijk

Wat willen bewoners veranderen in Crooswijk?

Schoner

Daarbij gaat het om gedrag van bewoners en ook om extra inzet van gemeente. Zwerfvuil, zwerffietsen. Boetes werken niet.

Beter georganiseerd

Er is wel de wil om wat te doen voor en in de wijk, maar er zijn geen goed georganiseerde netwerken (bedrijven, bewoners). Mensen die wat willen en kunnen, weten lang niet altijd waar ze terecht kunnen.

Gehoor geven

Beter luisteren naar bewoners. Snellere actie van gemeente en woningcorporaties als er wat aan de hand is.

Meer diversiteit

Daarbij gaat het om voorzieningen voor ouderen (ruimte voor bingo), jongeren (er is niks te doen). Maar ook om meer diverse supermarkten (waar je een speklapje kunt kopen) en ook om verschillende soorten huizen en scholen.

Saamhorigheid en betrokkenheid

Er zijn al veel Crooswijkers die naar elkaar omkijken. Dat mag nog veel sterker.

Een greep uit suggesties en wensen over wat bewoners willen veranderen in Crooswijk:

- Aanpak verpaupering, louche panden, huisjesmelkers
- Huis in de wijk: woningen in alle prijsklassen, koop en sociaal, starters en middengroepen, voorrang bewoners in de wijk
- Meer bomen en groen, beter onderhoud, aandacht natuur
- Verkeersveiligheid kinderen, snelheid omlaag, met drempels (Kerkhoflaan), meer controles
- Aanpak gevaarlijke kruispunten Boezemstraat/Rusthoflaan, Crooswijkseweg/Pijperstraat
- Minder autoverkeer, meer fietsenrekken en speelvoorzieningen
- Meer vuilniscontainers, vaker legen, handhaving, samen opruimen
- Zorg voor ouderen na vertrek zorginstellingen, meldpunt ouderengeweld
- Meer sport en spel, meer te doen voor jongeren, poppodium, werkervaringsplaatsen
- Meer toezicht, politie terug in de wijk en handhaving
- Meer leuke plekken in de wijk, activiteiten, ontmoeten,
- Netwerk van ondernemers, meer horeca en divers winkelaanbod
- Verbinding oud - nieuw Crooswijk

Behouden in Crooswijk

De vraag wat willen bewoners behouden in Crooswijk, was voor sommigen lastig te beantwoorden. Omdat het een andere manier van kijken vraagt dan denken vanuit wat niet goed gaat.

Activiteiten in de wijk

Wat mensen echt willen houden zijn de vele bewonersinitiatieven in de wijk. Bewoners die leuke activiteiten initiëren voor burens, zoals koken en tuinieren. Want eten verbindt! En mensen leren elkaar en de verschillende culturen beter kennen en voelen zich veiliger. Soms worden deze initiatieven ook (financieel) gefaciliteerd vanuit de corporatie. Dat helpt, bewoners waarderen het zeer.

Crooswijkse mentaliteit

Onder andere door de activiteiten in de wijk ontstaat meer saamhorigheid. Dit gevoel van de echte Crooswijkse mentaliteit willen bewoners graag behouden!

Betaalbaar blijven

De mensen die er nu wonen, willen hier ook graag blijven. Dan moeten er wel woningen komen die voor de bewoners van nu betaalbaar zijn.

Zorgen voor groen

Bomen en ander groen in de buurt en het onderhoud ervan vinden bewoners ook heel belangrijk.

Voor iedereen

Bewoners hechten sterk aan goede voorzieningen in de buurt. Schuttersveld heeft bijvoorbeeld een belangrijke functie omdat het voor iedereen toegankelijk is. Een goede toevoeging aan de wijk.

Een greep uit suggesties en wensen over wat bewoners willen behouden in Crooswijk:

- Groen, geveltuinen en moestuinen

- Voetballen, picknicken, Place2Be
- Weten wie je buren zijn
- Voorzieningen als Camping Crooswijk en Schuttersveld
- Respect voor elkaar, praatje op straat, saamhorigheid
- Gastvrij: laagdrempelige voorzieningen, gezondheidscentrum
- Sociale woningen en ouderencentra, seniorenwoningen Hoppesteijn
- (Buiten)sporten en waterrecreatie
- Kunst in de wijk, bewonersinitiatieven: koffieochtend, naailessen, samen koken
- Bakker Van Ballegoie, cafés, supermarkt
- Parels in oorspronkelijke staat terugbrengen: Heinekengebouw

Prettig wonen in Crooswijk

Wat is prettig wonen voor mensen uit Crooswijk? Bewoners zien dat als een gedeelde verantwoordelijkheid: 'Als de buurt goed wordt onderhouden, doen ook bewoners meer hun best!'

Basis op orde

Mensen wonen prettig in een omgeving die schoon, heel en veilig is. Zwerfafval vormt een directe aantasting van het woongenot. De boel op orde houden is voor een deel een taak van gemeente en corporatie, maar bewoners zien hier ook een eigen verantwoordelijkheid.

Eigen rol

Dat begint met mensen aanspreken op hun verantwoordelijkheid, en die zelf ook te nemen. Dichtbij is dat nog goed te overzien, in het eigen woonblok of trappenhuis waar mensen hun best doen met eigen initiatieven. Verder daarbuiten wordt het lastiger. Daar ervaren mensen minder invloed op hun woonomgeving, tegelijk beïnvloedt het wel het woongenot.

Saamhorigheid

Op veel plekken in Crooswijk leeft een sterk saamhorigheidsgevoel. Mensen voelen zich thuis en koesteren dat. Dus geen anonimiteit, maar buren groeten in het voorbijgaan, nieuwe bewoners welkom heten.

Groen en schoon

Prettig wonen is ook een omgeving met veel water en groen. Wat er al aan groen en water is in Crooswijk, is een belangrijke kwaliteit, maar kan beter. Dat geldt ook voor het onderhoud van onkruid, zand en verzakte stoepen.

Doen en beleven

Een fijne buurt heeft ook een mix van voorzieningen. Restaurantjes, winkels, terrassen, sportschool. Dat missen bewoners hier nog wel, vooral horeca.

Een greep uit suggesties en wensen over wat prettig wonen is in Crooswijk:

- Fijne buren
- Betrokken worden bij plannen voor de wijk
- Plekken voor eenzame ouderen
- Schone woonomgeving, veiligheid in wijk en gebouw
- Genoeg parkeerplekken en betaalbaar

- Camping Crooswijk weer organiseren
- 's avonds rust in de wijk
- Leuk, gezellige winkels, terrasjes, restaurantjes
- Mooie speeltuin, tennisveldje, hardloopbaan, zwembad
- Wonen dichtbij stad en plas/bos, parken, langs het water
- Veel groen, een tuin en gesprekken met burens en voorbijgangers tijdens tuinieren
- Zebrapaden op de juiste plek, plek voor laden en lossen
- Verdraagzaamheid, groeten op straat, dorpsgevoel, elkaar helpen
- Diversiteit van mensen, samenwerken en solidariteit

Bijlage: opsomming van alle reacties per thema

Bijlage: alle bijdragen Wereldcafé

WAT WIL JE VERANDEREN IN CROOSWIJK?

WONEN

- Verpauperd
- Te veel woningen opgekocht en omgebouwd tot studentenkamers
- Louche panden aanpakken
- Minder macht voor grote, logge corporaties + pas op voor huisjesmelkers!
- Woonstichting opzamelen
- Maak de wijk mooier, met bv. mooie muurschilderijen
- Zorg voor woningen in alle prijklassen
- Verschillende soorten huizen
- Meer diversiteiten m.b.t. wonen
- Meer koopwoningen
- Bouwen voor de buurt
- Doorstroming
- Meer mensen divers woningen in Crooswijk
- Schoner
- Naast grote corporaties meer kleine verhuurpartijen met betaalbare huren voor werkenden
- Corporaties over gezamenlijke voorzieningen
- Bewoners meer melden 'Buitenbeter app'
- Meer sociale koopwoningen 150.000 – 200.000
- Meer huizen voor midden/ starters
- Woning voorrang voor bewoners uit de wijk zelf
- "Urgentie" onder de loep nemen
- Andere vormen van huur koop
- Populaire wijken ook aan 'niet urgenten'
- Koopgarantie
- Integrated denken
- Niet alleen bouwen ook verkeer
- Corporatie moeten ook meewerken aan containers

VERKEER

- Veiligheid kruispunt Crooswijkseweg/Pijperstraat
- Verkeersveilig voor kinderen > zebepad, drempels
- Meer fietsenrekken (Jan van Loonsstr.)
- Tekort aan parkeerplekken
- Levensgevaarlijke oversteekplaats, Warando veiliger maken
- Fietsenrekken (Paradijslaan)
- Fietsrekken plaatsen bij Schapendreef nrs 105 – 71
- Geen fietsnietjes erbij
- Minder autoverkeer in de wijk
- Verkeersopening bij de Kerkhoflaan, zodat men de grote verkeersweg op kan aan de Boezemlaan (niet de parallelweg, want dat kan wel)
- Dit om de kruising Boezemstraat/ Rusthoflaan te ontzien. Je komt bijna de Boezemstraat niet op. Dat is een levensgevaarlijk punt!

- Verkeersveiligheid verbeteren
  - o kruispunt
  - o snelheid naar beneden
  - o controles
- Infrastructuur!
- Meer verbinding = meer Opzoomeren/bijeenkomsten
- Zaagmolenbrug is het onveilig om over te steken
- Brugverbinding
- Rusthoflaan/ paradijslaan
- Zebraleden erbij/ nieuw! Ook al geschouwd
- Onoverzichtelijk! -> is al meerdere malen bekeken
- Pijperstraat breder voor fietsers
- Meer verbinding tussen oud en nieuw Crooswijk -> winkelaanbod Crooswijkseweg
- Aandacht op straat voor:
  - vuil
  - parkeren op stoepen
  - tegen verkeer in rijden
  - overlast
  - veiligheid kinderen
- Meer handhaving + boetes uitdelen
- Boete's handhaven
- Politie terug in de wijk
- Politie burens terug

OPENBARE RUIMTE & GROEN

- Bestrating verbeteren en onderhouden bij Schapendreef 91 – 105
- Crooswijk aanpakken:
  - o uitstraling
  - o groen (kwaliteit)
- Meer groen ipv speeltuinen
- Beter onderhoud groenvoorzieningen ipv al dat nieuw!
- Meer bomen & groen!
- Geveltuinen
- Meer groen
- Moestuyn achter de Hugo de Grootstraat
- Samen met bewoners voor een plan schoner Crooswijk met aandacht voor natuur
- Natuur is nu net niets
- Kwalitatief, groen, Oud Crooswijk
- Honden poep, meer schoonmaken
- Schonere ——— vies
- Meer ondergrondse containers
- Vuilnisbakken vaker legen of grotere capaciteit
- Handhaven op verkeerd neerzetten grof vuil
- Meer container op tijd ledigen door RoteB
- Meer containers! En vaker legen
- Meer informatie over hoe je afval scheidt/ netjes ontzorgt
- Meer voorlichting in meerdere taken, informatie over gevolgen van vervuiling en effect op burens
- Minder hondenpoep
- Schoon

- Beheer en toezicht op werkzaamheden
- School parkeergelegenheid
- Kerkhoflaan is een racebaan > meer drempels
- Toenemende druk op de infrastructuur
- Inrichting braakliggende gebieden voor kinderen bv. bouwspeelplaats
- Minder zwerfvuil ivm ratten
- Meer glas- en papiercontainers

VOORZIENINGEN

- Duidelijker winkelbeleid c.q. vergunningen in (o.a.) Jonker-Fransstraat
- Vrijwilligerswerk & activering koppelen aan -> meer bewonersinitiatief
- Meer contact met Janny (meer Janny's)
- Samen ontmoeten/verbinden/ bouwen
- Ondernemersavond
- Georganiseerde ondernemers
- Ouderen
- Verantwoordelijkheid aan de bewoners
- Zorg voor ouderen ook na vertrek zorginstellingen
- Ouderen
- Activiteiten
- De Branding
- Spreekuur
- De branding gaat geen lampjes branden – gemeente loket!
- Meer leuke plekken
- Schuttersveld
- Wonen met horeca
- Meer sport en spel in de buurt
- Er is weinig speelmogelijkheid voor onder kinderen (12+)
- Speeltuin Crooswijkse Schuttersveld
- Meer aandacht voor elkaar
- Meedoen met het Schuttersveld als binding tussen Oud – Nieuw Crooswijk
- Divers winkelaanbod + volwaardige supermarkt in Tamboergebied.
- Meer te doen zijn voor jongeren
- Meer voor jongeren
- Chema!
- Werkervaringsplek voor jongeren!
- Meer horeca/ uitgaansgelegenheden
- Leefbaarheid
- Elkaar zien
- Ontmoeten
- Netwerk ondernemers +
- Huis in de wijk
- Nw Crooswijk -----
- Diversiteit
- Speklapje weer kopen
- Overal fijn
- Concentratie verkleinen
- Supermarkt Boezenstraat?
- Zoals Oude Noorden

- Geen oor
- Huisregels
- Voorschoot terug
- Meer bitterballen
- Terugkoppeling schouwen
- Discriminatie uit de wijk
- Elkaar leren kennen, respect, openstaan
- Laagdrempelig meldpunt voor ouderengeweld
- En voorziening om op te ruimen!
- Meer voor kinderen
- Meer dingen samen doen
- Stimuleren
- Oud-nieuw
- Alg. begraafplaats
- Crooswijk Beweegt
- Poppodium
- A la studio bakkerij
- Meer levendigheid
- Minder kankeren meer meedoen
- supermarkt
- Verandering van functie van school
  - o jongeren huisvestigingsproblematiek aanpakken
  - o huis van de wijk/ ontmoetingsruimte in Nieuw Crooswijk
- Zaagmolen
- Leefbaar

(ZWERF)VUIL

- Zwerfafval -> zelf samen:
  - o opruimen
  - o prijs schoonste straat
- Afvaltoerisme
- Beter opgeruimde & schone straten zorgt voor beter buurtonderhoud
- Zwerfvuil
- Minder straatvuil
- Zwerffietsen weghalen

OVERIG

- Positief benoemen
- Veiliger voelen
- Meer toezicht in de nacht!
- Meer handhaving!!
- Meer vaste politie terug in de wijk / in wijkbureau
- Veiligheid! -> drugs en vuurwerk -> meer politie

WAT WIL JE BEHOUDEN IN CROOSWIJK?

GROEN & OPENBARE RUIMTE

- Biodiversiteit!
  - o Verticale tuinen
  - o Daktuinen
- Water partijen
- Fontein
- Onderhoud groen
- Geveltuin
- Duidelijkheid over handhaving/ regels/ groen/ hondenuitlaat
- Natuur -> o.a. Paradijslaan: niet bouwen
- Moestuinen
- Groen
- Het bos
- Groen in de wijk
- Onderhoud van de huidige groenvoorziening
- Groen
  - o voetballen
  - o picknicken
  - o koel
- De Rotte meer kwaliteit uitbaggeren (zijcanten)
- 2020 is het jaar van het trottoir
- Behouden van een schone wijk (ook portieken en algemene ruimtes)

ONTMOETEN

- Weten wie je burens zijn
  - o geen anonimiteit
  - o geen doorgangshuizen
- Communicatie met bewoners en ondernemers
- Culturele activiteiten -> ruimte voor kunstenaars
- Camping Crooswijk -> als positieve impact in de wijk
- Het Schuttersveld als sport & ontmoetingslocatie
- Het is divers, verschillende doelgroepen, speelvelden, voorzieningen. Daar word ik gelukkig van
- Bewoners van Crooswijk -> saamhorigheid
- Crooswijk (West)
  - o koffie ochtend
  - o naailessen
  - o buurtcafé (bv. in oude Wibra)
- Plek voor studenten
- Samen koken
- Respect voor elkaar
- Wijkplezier
- Bewonersinitiatieven laagdrempelig houden
- Centraal in de wijk
- Bewonersinitiatief laagdrempelig houden!
- Gastvrij <- Voorzieningen (laagdrempelig) in de wijk -> maatschappelijke vraagstukken -> o.a. (ouderen) mishandeling bespreekbaar maken -> aanspreekpunt creëren

- Participatiegelden voor de bewoners houden en niet voor de ondernemers
- Liefde
- Gevoel van veiligheid
- Praatje maken op straat -> sfeer in Crooswijk

WONINGEN

- Sociale woningbouw kwaliteit & kwantiteit-> + betaalbaarheid behouden
- Sociale woningen behouden
- Betaalbare woningen
- Bestaande ouderencomplexen behouden en verbeteren
- Rustige wijk
- Renoveren van wijken
- De zon snel ontwikkelen
- Kleinschalige ouderencomplex
- Hoppesteyn

RECREATIE

- Sporten: veel verschillende sporten buiten + multi-culti wordt veel gebruikt
- Croosboot weer terug -> naar de Rottemeren varen ->
- Waterrecreatie, waterfietsen, kanoën op de Rotte
- Kunst behouden -> mannetje in het water, muurschilderingen
- Speeltuin Frederikstraat + Ontdekhoek
- Sportschool
- Speeltuin!
- Het behoud van Place2Be, onmisbaar in de wijk

VOORZIENINGEN

- Wibra winkel
- Gezondheidscentrum van maken
- Café Eden -> vader komt altijd met vrienden
- Gezondheidscentrum
- Croos leuk!
- Het politiebureau
- (Bruine) cafés
- Bakker Ballegoie
- Prettige voorzieningen – en nog beter
- AH

OVERIG

- Parels in kaart brengen en terugbrengen in oorspronkelijke staat -> denk aan Heinekengebouw als voorbeeld. Ook de paar vooroorlogse woonblokken die verscholen zitten achter Trespas
- Sociale plek <- Veel geschiedenis, cultuurhistorie -> Schuttersveld
- Behouden van Heineken-terrein; wat wordt er met deze plannen gedaan qua verbetering!
- Keuzes
- 's Avonds rustig blijven
- OV
- Gastvrijheid
- OV-verbindingen

- Talenten behouden die zich inzetten voor de
- Opzoomer meegroep (Opzoomercamping)
- Havensteden

WAT VIND JIJ PRETTIG WONEN IN CROOSWIJK?

WONEN

- Onderhoud
- Betrokken worden bij plannen voor de wijk
- Op de hoogte gehouden worden van de plannen voor de wijk!
- Verpaupering tegen gaan bijv. normale gordijnen voor de ramen
- Waarom wil HAV: zo graag mijn woning opmeten. Soms in voorbereiding voor het midden segment?
- Fijne burens = belangrijk
- Overhaupt woning vinden/ hebben
- Goede verstandhouding met huisbaas
  - o serieus genomen worden
- Dorpsachtig
- Plekken voor eenzame ouderen!
- Prettig wonen
- Schone woonomgeving
- Meer keuze na 30 jaar mbt. bv. nieuw toilet
- Flexibeler service
- Veiligheid in het gebouw (meelopen derden)
- Corporatie moet koolmonoxide en rookmelder plaatsen + coördineren
- Bewoonbaar
- Schoon, heel & veilig: kapotte keukenkastjes
- Als je netjes met je spullen omgaat, wordt niets vervangen
- Mooi huis/ flat
- Leefbaar

VOORZIENINGEN & RECREATIE

- Wijk mooier maken met bv. mooie muurschilderijen
- Goed OV!
- Genoeg parkeerplekken en betaalbaar!
- Gewone supermarkt
- Verbinding van de mensen in de wijk m.n. in appartement; contact tussen mensen
- Camping Crooswijk weer organiseren
- Speelvoorziening
- 's avonds rust in de wijk
- Bereikbaarheid - vervoer
- Zwembad + Water
- Leuke + gezellige winkels
- Restaurantjes
- Dichtbij de stad
- Terrasjes en restaurantjes
- Actieve en open speeltuin
- Sportschool
- Sportvoorzieningen (tennisveldje, hardloopbaan)
- Mooie speeltuinen voor kinderen
- Zwembad
- Ontmoetingsruimte ouderen en jongeren
- Mix van typen

- voldoende voorzieningen, winkels, horeca

OPENBARE RUIMTE & GROEN

- Zowel dichtbij de stad als bij de plas/ bos
- Veel groen
- De tuin, omdat ik van tuinieren houd en de gesprekken tijdens het tuinieren met de buren en voorbijgangers
- Goede centrale ligging -> stad e.d. groen
- Veel potentie
- Groen, parken
- Waarom speeltuin? Weinig gebruikt
- Bijhouden groenvoorziening
  - boomspiegels
  - semi openbare binnengebieden
- Veel aandacht geven
- Vaste grofvuildag
- Zelf schoonmaken -> met kinderen
- (voor wat hoort wat)
- Schoon, heel, veilig
- Langs het water
- Fysiek + sociaal
- Honden uitlaten op aangewezen plekken
- Meer onderhoud gemeentegroen
- Meer onderhoud qua onkruid verwijdering, zand, verzakte stoepen:
- Als de buurt goed wordt onderhouden, doen bewoners ook meer hun best!
- Bestrijden van zwerfvuil
- Schoon
- Veilige buurt
- Betere infrastructuur – hoe komen we de wijk uit?
- Zebrapaden op goede plaatsen
- Veilig -> verkeer -> handhaving
- Verkeer – laden en lossen. Crooswijkseweg maakt het onveilig

OVERIG

- Diversiteit van mensen (culturen), begrip onder elkaar en betrokkenheid
- Discriminatie uit de wijk
- Samenwerking & solidariteit
- Veiligheid voor kinderen
- Crooswijker
- Verdraagzaamheid
- Elkaar kunnen aanspreken
- Het dorpsgevoel/ gemeenschapsgevoel
- Groeten op straat
- Samenwerken met partners
- Senioren raad
- Staatsbosbeheer
- Havenstr.
- Goed contact met Havenstr. + gemeente = belangrijk
- Saamhorigheid
  - goed voorbeeld geven

- Buren rennen bijv. via kinderen
  - o rotte
  - o basis = van gem.
- Welkom laten voelen
- Juiste toon
- Vrij
- Elkaar aanspreken
- Geven en nemen
- Techniek ontwikkeld maw hierin ook scholen
- Kundig personeel
- HS + bewoners
- Helpen elkaar
- Rekening houden met elkaar
- Respect voor elkaar
- Whats app groep!
- In de buurt voor snel contact als er wat is?
- Samenwerking met Opzoomeren in de straat
- Normaal gedag zeggen
- Aandacht voor elkaar
- Binnenterreinen
- Slachthuis top!!
- Niets afschuiven. Maar direct actie — Kastje naar de muur
- Opzoomeren meer bekendheid geven, ook wat betref de opzoomeerpakketten
- Behoud van knusse sfeer (niet centrum-drukke)

